

Bjørnehunden i NJFF

Norges Jeger og Fiskerforbund har tre «tester» som kan være til hjelp for deg som ønsker å teste ut om hunden din kan fungere til bjørnejakt. Det er mentaltest, test av hund på wire-bjørn/permobjørn og test av hund på bjørn i hegn.

TESTING AV HUND PÅ WIRE-BJØRN/ PERMOBJØRN OG TEST AV HUND PÅ BJØRN I HEGN!

Norges Jeger- og Fiskerforbund har etablert dette tilbudet for å gi hundeeiere en vurdering av hundens mentale egenskaper som er av betydning i forbindelse med jakt på bjørn.

Vurderingen blir gjort av særskilt utdannede instruktører og beskriver hundens egenskaper i den gitte testsituasjonen. Formålet er å gi hundeeiere et godt grunnlag for videre arbeid med hunden. Modenhet og mental utvikling hos hunder er individuelt forskjellig. Det er derfor ingen grunn til å fortvile om resultatene av testen ikke blir som forventet. Mer tid og trening vil bidra til at hunden utvikles videre for å være rustet til de oppgaver og utfordringer den vil møte som ferdig utviklet jakthund på bjørn.

Det er ingen ting i veien for at testen kan gjennomføres flere ganger. Ved påmelding skal det registreres om dette er første gangs test.

Instruktørene kan gi kvalifiserte råd om hvordan du som hundeeier kan arbeide videre for å utvikle din hund best mulig.

Begge testene bygger på de erfaringer vi har gjort gjennom omfattende tester og arbeid med mange forskjellige hunderaser på bjørn i innhegning og på wire-bjørn/ permobjørn. Testen er utviklet i samarbeid med personer som har arbeidet med samme type tester i Sverige, og det er våre samlede erfaringer fra testing av over tusen hunder som ligger bak testens form.

Testresultatene offentliggjøres av NJFF og legges ut på våre nettsider samt brukes i NJFFs tidsskrift. Det er kun hunder som oppnår bestått som vil bli offentliggjort i NJFFs informasjonskanaler.

NB! En hund kan fungere bra til jakt på bjørn, selv om den ikke består testen. Den testen som din hund nå har gjennomført gir ingen fortrinn eller spesiell kvalifikasjon for å delta i offentlige oppdrag som f.eks. uttak av skadebjørn. Testen gir et øyeblikksbilde av hvordan hunden presterer på den enkelte testen. NJFF håper imidlertid at du som hundeeier ser nytte og inspirasjon i å kunne teste hundens kvalifikasjoner og utvikling på veien mot en ferdig skolert løshund for bjørnejakt.

HVEM KAN GJENNOMFØRE TESTEN

Alle som ønsker å finne ut hvordan hunden reagerer i et møte med bjørn har mulighet til å teste sin hund. Det stilles ikke krav om registrering eller at hunden skal være renraset. For testing av hund på bjørn i hegn, så vil jakthundene bli prioritert og NJFF anbefaler at hundene er over 18 måneder.

Testene skal hjelpe hundeeier til å bli kjent med sin hund slik at han/hun kan arbeide videre med hunden for å utvikle dens egenskaper. De er lagt opp for å skille ut individer som vil være spesielt egnet for bruk mot rovvilt.

PÅMELDING OG REGISTRERING

Før testen skal fører fylle ut hundens data på testskjemaet. Bjørnehundinstruktøren fører testprotokoll i 2 eksemplarer, hvorav hundefører mottar det ene og instruktøren arkiverer det

andre. Det føres eget register på testede hunder. Det er minimum en autorisert bjørnehundinstruktør tilstede. Instruktøren er plassert med oversikt over hele testområdet.

Test av hund på wire – bjørn/ permobjørn

Test av hund på wire-bjørn/ permobjørn er i denne sammenheng ment for jakt- eller møte med bjørn. Testen skal vise hundens reaksjon i møte med ”bjørn”, hvor lukt og bevegelse vil sette hunden i ”beredskap”, samt gi et bilde av dens mot, nervestatus og vilje/evne til å løsne los.

Testen vil gi et øyeblikksbilde av hunden! Det er viktig å være klar over det. Hunden bedømmes ut fra det den viser der og da.

Gjennomføringen av test av hund på wire-bjørn/ permobjørn (standardisering)

Ekvipasjen blir fulgt inn til testområdet av en instruktør. Det er alltid en bjørnehundinstruktør tilstede. Han eller hun forklarer deg hvordan du går frem. Du som fører skal ikke ta noe kontakt med hunden utenom når instruktøren gir deg beskjed om det!

1. Fører stopper med hund i langt band ca 30 meter fra ”bjørneskjulet”. Herfra til skjulet er duftspor av bjørn markert.
 2. Bjørnen kommer nå rolig frem fra skjulet og ”rømmer” langs wiren. Fører slipper hunden straks den er fokusert på den flyktende bjørnen.
 3. Bjørnen stopper etter å ha flyktet 12 til 15 meter. Dersom hunden tar opp forfølgelsen vil den nå komme opp bak bjørnen, og så snart den er på plass der, bråvender bjørnen med front mot hunden.
 4. Kort etter ”flykter” bjørnen igjen og stopper på ny etter 12-15 meter.
 5. Så snart hunden igjen forfølger bjørnen vender den igjen med front mot hunden.
 6. Straks hunden står opp mot bjørnen, gjør denne et raskt utfall mot hunden og stopper etter ca 10 meter. Her kan den bli stående og dreie seg rundt med vekselvis front og bak mot hunden.
 7. Om nødvendig gjentas punktene 4 til og med 6.
- Dersom hunden ikke tar opp forfølgelsen av bjørnen stopper prøven der og da.
 - Rømmer hunden unna i moment tre, må en vente og se om den gjenopptar forfølgelsen når bjørnen flykter igjen. Hvis ikke, avsluttes prøven der.
 - En hund som ”er med” hele veien gjennom punktene 1 til 6 får bestått. Er bjørnehundinstruktørene usikre gjentas punktene 4 til 6 for å få et klarere bilde.

Test av hund på bjørn i hegn

Testen foregår med bjørn i innhegning og viser i stor grad samme ”bilde” som ved test på wire-bjørn/ permobjørn, med den forskjell, at her er bjørnen levende. Bjørnens atferd, som vi ikke kan påvirke, vil også avgjøre hundens atferd.

Gjennomføringen av test av hund på bjørn i hegn (standardisering)

Ekvipasjen blir fulgt inn til testområdet av en instruktør. Det er alltid en bjørnehundinstruktør tilstede, som forklarer deg hvordan du går frem (ofte over jaktradioen). Du som fører skal ikke ta noe kontakt med hunden utenom når instruktøren gir deg beskjed om det!

Allerede ved inngang møter hunden lukt av bjørn (lagt ut). Fører sender så hunden ut i søk og blir stående i ro på samme sted inntil nærmere ordre blir gitt. Hunden skal ikke se fører, og

fører ser ikke hunden. Hunden skal på eget initiativ oppsøke bjørnen. Hunden skal jobbe mest mulig sjølstendig, uten påvirkning fra fører.

Testområdet skal være en innhegning (utafor bjørneinnhegning) hvor hunden kan slippes fritt og ha tilgang til bjørnen fra minst to sider av gjerdet. Instruktøren skal forsøke å holde bjørnen så tett opp til gjerdet som mulig. Det skal helst ikke være mulig for hunden å ha øyekontakt med fører fra det området hvor hunden har bjørnekontakt. Det skal heller ikke være andre personer i nærheten av innhegningen enn instruktørene. Også instruktørene skal være mest mulig ute av syne for hunden.

Prøveområdet skal være mest mulig naturlig skogsterreng med vegetasjon og naturlige hindringer.

Følgende momenter blir vurdert under testen (likt ved begge testene):

Hundens reaksjon ved kontakt

Her vurderes hundens reaksjon når den får kontakt med bjørnen (synskontakt, lyd eller lukt). Når hunden får øyekontakt med bjørnen, forventes det at den søker mot bjørnen og umiddelbart starter losen. Det er tillatt at en hund bruker noe tid på å arbeide seg inn på bjørnen. Forsøk på ringing vurderes som positivt.

Hundens selvstendighet

Her vurderes hundens evne til selvstendig arbeid med bjørnen, uten å være avhengig av hundeførers tilstedeværelse. Hund som må ta støtte i hundefører vil kunne føre til farlige situasjoner ved at bjørnen følger etter hunden tilbake til fører eller at bjørnen benytter anledningen til å stikke av når hunden har trukket seg tilbake til fører. Det er ønskelig at hunden arbeider selvstendig med bjørnen uten noen støtte av fører.

Hundens losføring

Her vurderes hundens los, både hørbarhet og frekvens. Det forventes at hunden skal gi en kraftfull los med god intensitet.

Hundens skarphet og mot ved bjørnekontakt

Her vurderes hundens pågåenhet og aggresjon overfor bjørn. Hunden skal være fullt fokusert på bjørnen hele tiden og jobbe aktivt mot bjørnen, så nære som mulig. Dette er det viktigste momentet i vurderingen av hundens mentale styrke.

Innkalling

Testen avsluttes med at hunden kalles inn av fører. Her vurderes hundens lydighet overfor fører. Det er ønskelig at fører skal kalle inn hunden fra losen uten å gå opp til hunden. Momentet vil likevel ikke være avgjørende for hvorvidt hunden har bestått testen eller ikke.

Etter testen

Når hunden er koblet, forlates testinnhegningen, hunden roes ned og føres tilbake til hvileområdet.

NB! For de hundene som blir skremt eller forsøker å stikke av fra innhegningen, så vil vi be hundeføreren gå inn til hunden og rose/bygge opp igjen hunden. Det vil i enkelte tilfeller være naturlig å bruke noe tid i etterkant med både hund og fører inne i innhegningen, slik at hunden går ut av testen med en positiv opplevelse, uansett om den får bestått eller ikke-bestått. At hunden greier å avreagere og «komme seg over» møtet med bjørn, vil være sentralt. Her vil våre bjørnehundinstruktører hjelpe og veilede deg, slik at både du og hunden får en positiv avslutning av møtet med bjørn.

Hundefører får tilbakemelding og bedømmingsskjema blir utlevert fortløpende på wire-bjørn/permobjørn testen. På hegntesten får hundefører tilbakemelding og bedømmingsskjemaet blir utlevert når alle i gruppen er ferdig bedømt.

Mentaltest

Mentaltest av hund vil være mulig på Jakt- og Fiskesenteret fra juni 2014.

Testen gir et svært godt bilde av hundens mentale egenskaper som tilgjengelighet, jaktkamplyst, sosial kamplyst, temperament, skarphet, forsvarslust, nervekonstitusjon, hardhet, mot, skuddfasthet, konsentrasjon og avreagering.

Denne testformen benyttes på hunder av alle raser både i Norge og Sverige. Vi ønsker å tilby jakthundeiere å mentalteste sine hunder, slik at de er bedre rustet til å vite hvordan de skal jobbe videre med sine hunder og i dette tilfellet, hvor bra mentalitet det er på hunden og om den er mentalt rustet til å kunne møte en bjørn.

Egen instruks vil bli utarbeidet.

Trening på wire-bjørn/ permobjørn (standardisering)

Trening på wire-bjørn/ permobjørn legges opp etter individet/den enkelte hund. Det er viktig at den som gjennomfører treningen gjør seg kjent med hunden.

Ta rede på:

1. Hundens alder.
2. Hundens tidligere erfaringer (fra skogsvanthet, jakt på elg og evt. kontakt med bjørn).
3. Hva ønsker eier å «utvikle hunden» til?

Trening

Treningen legges opp slik at hunden får «et positivt møte» med bjørnen. Viktig at instruktør forklarer forskjell på oppmuntrende støtte og på ros OG belønning.

Støtte bør i størst mulig grad vises via kroppsspråk og tilstedeværelse.

Ros og belønning når hunden viser «riktig atferd», viser interesse, gjør utfall, loser osv.

Viktig å avslutte med positiv opplevelse! Instruktør må vurdere når hunden presterer maksimalt og avslutte der!

1. Hund og fører møter bjørnen der fører går ned på kne sammen med hunden (hunden i bånd), hunden støttes og oppmuntres i konfrontasjonen. Viktig å belønne riktig handling, dvs. når hunden viser interesse, vil gjøre utfall og løsner los.
2. Instruktør vurderer hele tida bjørnens bevegelse i forhold til hundens reaksjon.

3. Fører slipper hunden og trekker seg tilbake, men innen «støtteavstand» til hunden. Hunden skal på eget initiativ «holde bjørnen» i los og konsentrere sin oppmerksomhet mot bjørnen. Belønnes og roses ved riktig atferd. Ikke overdriv for å oppmuntre.
4. Gradvis øke avstand mellom hund og fører.
5. Gradvis øke bjørnens «konsentrasjon om hunden» med angrep og flukt. Alt etter hundens progresjon.
6. Avslutte treningen når hunden viser sin maksimale yteevne.
7. Avtale ny trening – enkelte hunder vil nødvendigvis trenge flere treninger.

